

Odborné recenzie k programu DysCom SK:

prof. PhDr. Štefan Pikálek, CSc. Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta, Račianska 59, Bratislava.

·Predkladaný program Dyscom SK, ktorý sa dotýka problematiky edukačných aktivít detí so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami aj bez špeciálnych potrieb, predstavuje významný stimulačný program, ktorý v konečnom dôsledku je užitočný tak pre zdravotne, či inak postihnuté, ako i pre intaktné deti. Zvlášť významný je tento predmetný program pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, kde doteraz zaužívané programy sú v súčasnosti do značnej miery už inveterované a zastarané.

·V tejto súvislosti je žiaduce zdôrazniť, že ponúkaný počítačový program zahŕňa v značnom rozsahu aj intervenčné aktivity do problematiky rómskej society, kde ako je známe predstavuje edukačný proces v tejto komunite značné deficity. Je preto veľmi užitočné a potrebné, tak pre deti zdravotne postihnuté ako i pre deti a mládež, ktorých intelekt je v norme, ako aj u rómskej populácie aplikovať u nich súčasné moderné programy v zmysle uvedených intencií, **ktoré ponúka vo svojom programe PaedDr. et Mgr. Sandra Srhoľcová.**

Doc. PhDr. Ivan Bajo, CSc. - dlhé roky pôsobiaci vysokoškolský pedagóg na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, autor mnohých odborných kníh sa vyjadruje k počítačovému programu Dyscom SK takto:

·Ako patopsychológ a defektológ - špeciálny pedagóg som sa odborne zameriaval na edukáciu detí populácie mentálne, zmyslovo a rečovo postihnutých, na deti so špeciálnymi poruchami učenia a správania a na deti zo znevýhodneného sociokultúrneho prostredia. Prakticky všetky tieto deti mali ťažkosti aj pri zvládnutí elementárnej gramotnosti - pri osvojovaní si čítanej a písanej reči. Proces nápravy týchto porúch a úspešné terapeutické a učebné výsledky vždy znamenali pozitívny formatívny posun aj v iných oblastiach psychosociálneho vývinu jednotlivca (vnímanie, predstavy, pozornosť, myslenie, učenie, komunikácia, psychomotorika a napokon aj osobnosť). Preto je každý efektívny prostriedok na dosiahnutie cieľa - osvojenie si čítania a písania - nanajvýš dôležitý - cenný.

·Počítačový program Dyscom SK k nim jednoznačne patrí, svojim komplexným obsahom, rozsahom a novou modernou formou. Významná je najmä možnosť širokej adaptácie a variability vzhľadom na veľké množstvo premenných v syndrómoch a v súvzťažných symptomatologických kombináciách. A napokon je tu možnosť permanentnej individualizácie - možnosť individuálneho kalibrovania programu v obsahu, postupnosti krokov a v tempe učenia.

·Program Dyscom Sk je teda vytvorený, a teraz ide o to, aby si pedagógovia tento program osvojili, naučili sa s ním metodicky náležite pracovať a optimálne ho v edukácii využívať.

·Zvládnutie elementárnej gramotnosti - osvojenie si čítanej a písanej reči, osvojenie si elementárnych jazykových poznatkov, vedomostí a komunikačných zručností patrí k základom a zákonitým predpokladom úspešnosti detí vo vyučovaní, učení, vo vzdelávaní. Väčšina školopovinných detí elementárnu gramotnosť zvládne, ale okrem nich je tu aj populácia školákov s rozličnými narušeniami či postihnutiami pre ktorých je zvládnutie, osvojenie si schopnosti čítať a písať problémom. Generácie súvzťažných odborníkov vždy hľadali spôsob, metódy a prostriedky riešenia tohto problému. Nestor slovenskej špeciálnej a liečebnej pedagogiky Viliam Gaňo už pred 70 rokmi vyslovil myšlienku - „Zvládnuť základy gramotnosti je pre defektné dieťa z hľadiska jeho úspešnosti v ďalšom vyučovaní - vzdelávaní to podstatné. A práve tu jednoznačne platí, že cieľ svätí prostriedky - napokon je všetko dobré, akákoľvek účinná metóda či prostriedok, ktoré napokon vedú k osvojeniu si uvedomeného čítania a písania“.

·Program „Dyscom SK“ je určený pre rozličné skupiny rozlične postihnutých detí - žiakov.

Navyše sem patria rozlične kombinovane, viacnásobne postihnutí, pretože závažné defekty majú tendenciu združovať sa, kombinovať sa (napr. mentálny postih). Pritom kombinácia, viacnásobnosť postihu nie je len ich jednoduchý súčet, ale ide o novú kvalitu, o kvalitatívne nový syndróm.

·Program je obsahovo a metodicky zameraný na čítanie a písanie a na rozvoj zrakového vnímania. Je to obsahovo rozsiahly program so širokým uplatnením (vek, špecifikum postihnutia...) Zahŕňa „všetko“ podstatné v slovenskom jazyku v rámci ZŠ. Je to program náležite adaptabilný a variabilný pre značné množstvo premenných v syndrómoch a v symptomatologických kategóriách - dá sa nastaviť a kalibrovať tak, aby bol uplatniteľný u rozlične postihnutých detí.

·Čítanie vychádza klasicky z u nás tradičného analyticko - syntetického prístupu. Je v logickej postupnosti zamerané na čítanie písmen, slabík, slov, viet a textov. Program ponúka 9 600 položiek cvičení. Písanie je zamerané na slovné a vetné cvičenia - tých je 6 300. Program rozvoja zrakového vnímania bezprostredne súvisí s osvojovaním si čítania a písania - je zameraný na skladačky a pexeso, na zrakové rozlišovanie a diferencovanie figúry na pozadí.

·Program je zrozumiteľný, relatívne ľahko zvládnuteľný deťmi - žiakmi ale aj súvzťažnými odborníkmi (učitelia, vychovávatelia, poradenský pracovníci) a rodičmi. Orientácia v programe je jednoduchá, prehľadná - ako sme už predznačili ľahko zvládnuteľná. Dodržané sú princípy malých krokov, vlastného tempa a spätnej väzby. Je tu permanentne otvorená možnosť individualizácie programu v závislosti od fyzického a mentálneho veku, od tempa a konštelácie súvzťažných symptómov. Zo špeciálno-pedagogického hradiska je významné, že program má okrem učebného efektu aj dosah reedukačný, terapeutický a napokon aj diagnostický...

·Záverom možno konštatovať: Ide o kvalitný, premyslený, dobre koncipovaný program, ktorý môže prispieť k osvojeniu si elementárneho čítania a písania i k riešeniu dyslektických a dysgrafických prejavov u bežných i postihnutých detí. „Dyscom SK“ - program jednoznačne môže prispieť ku skvalitneniu výučby slovenského jazyka pre deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami i bez nich - a to bol účel jeho vytvorenia.

·Odporúčam program „Dyscom Sk“ zaradiť do vyučovania slovenského jazyka pre deti - žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Mgr. Eva Brestenská

·z pohľadu ďalších našich odborníkov ako je napr. **Mgr. Eva Brestenská** je počítačový program DysCom SK veľmi kvalitnou odbornou učebnou pomôckou slúžiacou, ako metodický materiál pre pedagogických pracovníkov, využiteľný v mnohých oblastiach, jak v bežnom, tak v špeciálnom školstve. Mgr. Eva Brestenská, ktorá pracovala v oblasti špeciálnej pedagogiky už od roku 1965 i ako riaditeľka ŠZŠ, dlhé roky pôsobiaca na Štátnom pedagogickom ústave v Bratislave, dnes pôsobiaca i vo Vancouveri, pokladá počítačový program DysCom SK za vynikajúci materiál pre individuálne vzdelávanie detí, ktorý umožňuje aj bežný nácvik čítania a nesmierne veľa reedukačných postupov pri práci s deťmi v oblasti porúch učenia, ako sú dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Program je obsahovo veľmi rozsiahly a zároveň široko variabilný, a tak použiteľný pre rôzne vekové skupiny - od predškolského veku, 1. stupňa ZŠ a 2. stupňa ZŠ a rôzne mentálne úrovne detí.

·Počítačový program Dyscom Sk je kvalitná učebná pomôcka na výučbu čítania, písania i slovenskej gramatiky, ktorá poskytuje mnoho reedukačných postupov pri práci s deťmi, ktoré majú problémy v učení.

·Za najväčší klad predloženej učebnej pomôcky pokladám jej motivačnú hodnotu pre súčasnú detskú populáciu. Práca na počítači je pre všetky deti /nadané, zdravé, postihnuté, deti MŠ, žiakov ZŠ, ŠZŠ.../ veľkým lákadlom a ešte dlhý čas bude. Deti sú ochotné a schopné dlhodobo a sústredene pracovať na počítači a osvojovať si vedomosti hravým spôsobom. Mnohé deti sú tak zabrané do práce na počítači, že ani nespozorujú učebné úlohy. Pritom veľkým množstvom opakovaní danej úlohy si učivo perfektne osvoja. Písanie rukou v budúcnosti bude stále viac strácať na význame /učenie krasopisu už dnes nemá význam/ a stále viac sa bude preferovať písanie na počítači. Písanie sa deti naučia pri práci na počítači akosi mimovoľne, len je potrebné požadovať od nich písanie bez pravopisných chýb. Počítačový program je možné použiť ako hru na odľahčenie práce v škole, ale aj ako zmysluplnú prácu v školskej družine, ako skupinovú prácu žiakov v počítačovej triede, ale aj ako individuálne zamestnanie žiaka v malotriednej škole, ako cielenú nápravnú činnosť učiteľa so žiakom, ale aj ako samostatnú prácu žiaka v škole i doma.

·Za ďalší veľký klad počítačového programu DysCom SK pokladám umožnenie individualizácie pri vzdelávaní. Individualizácia vzdelávania poskytuje možnosti využitia programu pri vzdelávaní zdravých i postihnutých detí, detí MŠ i detí ZŠ, detí slovensky hovoriacich a detí z inojazyčného

prostredia, ale najmä pri vyučovaní v malotriednych školách, kde sa učiteľ musí venovať v triede viacerým ročníkom. Individualizácia počítačového programu umožňuje jeho široké využitie v reedukačnej práci mnohých porúch učenia : od pomalšieho tempa pri osvojovaní učiva až po strednú mentálnu retardáciu žiaka, od ľahkej dyslexie, dysgrafie a dysortografie až po autizmus, u žiakov s poruchami v komunikácii (chyba reči a sluchu).

·S počítačovým programom DysCom SK som mala možnosť oboznámiť sa aj v priebehu jeho tvorby i po dokončení. Obdivovala som dokonalosť spracovania obsahu, jeho šírku i jeho veľkú variabilitu. Okrem využitia programu v špeciálnych školách a v poradenských zariadeniach odporúčam jeho využitie aj v bežných základných školách najmä v inojazyčných a malotriednych, ale i v triedach **s rómskymi žiakmi**. Obsahovú a činnostnú variabilitu využijú učitelia najmä na individuálnu reedukačnú prácu s postihnutými deťmi v rozličných školských i súkromných zariadeniach. Množstvo obsahu a jeho variácií robí prácu s programom trochu náročnou, preto na samostatnú prácu žiaka odporúčam jeho využitie u zdravých a nadaných detí.

·Spôsobu použitia programu a rozličné možnosti jeho využitia autorka dostatočne vysvetľuje v sprievodnom slove k programu, preto sa k spôsobom a možnostiam použitia nebudem vyjadrovať. Prácu s programom je však potrebné si osvojiť, preto si učiteľ úlohy pre žiaka musí cielene dopredu pripraviť.

·Program PaedDr. Sandry Srhoľcovej DysCom SK odporúčam vydať ako učebnú pomôcku na vyučovanie čítania, písania a porozumenia slovenskej reči ako základného predpokladu učenia a rozvoja osobnosti dieťaťa. Okrem jazykového významu podčiarkujem jeho reedukačné možnosti pri poruchách učenia, pôsobenie na skvalitnenie koncentrácie a pozornosti pri práci a na rozvoj psychomotoriky.

